

Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard (par Mme Josée Lorsché), Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup (par M. Fernand Kartheiser) et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

4. 8067 – Projet de loi portant modification de la loi modifiée du 31 mars 1958 portant organisation des cadres de l'administration gouvernementale

Als nächste Punkt um Ordre du jour steet de Projet Nummer 8067 iwwert d'Upassung vun der Organisation vun de Feierungsplazen an der Regierungsverwaltung. An de Rapporteur dofir ass den honorabelen Här Gusty Graas. Här Graas, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Fonction publique

M. Gusty Graas (DP), rapporteur | Merci, Här President. Iwwermuer ass e wichtige Dag fir eist Land: Dann trëtt déi nei Verfassung a Kraaft. An d'Chamber huet jo och derzou opgeruff, fir dat mat engem feierlechen Akt ze zelebréieren, wat och eng gutt Saach ass. Déi nei Verfassung huet selbstverständlech och en Impakt op de Fonctionnement vun eisem Staat, och op d'Organisation vum Kader vun der Regierungsverwaltung. Déi baséiert jo de Moment um ofgeännerte Gesetz vum 31. März 1958. Dat muss allerdéngs elo ofgeännert gi wéinst der Revisioun vun enger Rei vu Kapiteln aus der Constitution. Dat sinn d'Kapiteln I, II, III, V, VII, IX, X, XI an XII.

Dës Revisioun bréngt dann och mat sech, datt den Artikel 76 vun der Constitution suppriméiert gëtt. An op Basis vun deem Artikel sinn awer bis elo dann ëmmer d'Conseillere vun der Regierung genannt ginn. Wa mer vu Conseillere schwätzen, heescht dat General-administrateuren, Premiers conseillers de Gouvernement, Conseillers de Gouvernement première classe a Conseillers de Gouvernement adjoints.

Domadder verschwannen dann awer och den Arrêté royal grand-ducal vum 9. Juli 1957 (veuillez lire: vum 9. Juli 1857) iwwert d'Organisation vun der groussherzoglecher Regierung wéi och den Arrêté grand-ducal vum 14. Januar 1974 iwwert d'Conseillere vun der Regierung.

D'Konsequenz ass dann eeben elo, datt d'Conseillers de Gouvernement am Kaderpersonal vun der Regierungsverwaltung verankert ginn. An dowéinst mussen dann eeben och elo verschidden Dispositiounen vum ofgeännerte Gesetz vum 31. März 1958 adaptéiert ginn. Ënner anerem gëtt d'Zuel vun de Conseilleren elo vun 126 op 150 eropgesat, dat, fir datt d'Regierung iwwer eng gewësse Marge verfüügt, fir, wéi gesot, gewëssen Upassungen ze maachen.

Da soll een och direkt hei ënnersträichen, datt déi Ännerunge selbstverständlech och schonn den 1. Juli a Kraaft trieden, deen Dag also, wou och déi nei Verfassung en vigueur ass.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, dësse Projet de loi gouf de 25. August 2022 vum Minister vun der Fonction publique, dem Här Marc Hansen,

deposéiert. A senger Sëtzung vum 9. Juni 2023 gouf de President vun der Kommissioun vun der Fonction publique zum Rapporteur genannt an de Rapport gouf den 22. Juni och ugeholl.

Vläicht och nach e kuerzt Wuert iwwert déi eenzel Avisen, fir d'éischt ugefaange mat deem vun der Chambre des Fonctionnaires et Employés publics: Deen datéiert op de 17. November 2022. Am Fong ass d'Chamber mat dësem Gesetzesprojet d'accord. Si ass och dermat d'accord, datt d'Limitzuel vun de Conseilleren eropgesat gëtt iwwer Gesetz an dat net méi muss iwwer en Arrêté grand-ducal geschéien.

Dann zum Avis vum Conseil d'État vum 16. Mee: Do huet de Conseil d'État fir d'éischt emol drun erënnert, datt déi Conseillers de Gouvernement jo Fonctionnaire sinn, och wann et verschidden Derogatiounen natierlech nach gëtt, wat den Accès an déi Karriär ubelaangt. An déi Karriäre si jo och am ofgeännerte Gesetz vum 25. März 2015 festgehalen.

De Conseil d'État erënnert dann awer och drun, datt d'Limitzuel vun de Conseilleren an der Vergaangenheet der Regierung u sech net d'Recht ginn huet, nei Posten ze schaffen, mee datt dat eebe just konnt op Basis vum Numerus clausus geschéien, dee jo alljoers am Budgetgesetz festgehalen ass.

Dunn huet de Conseil d'État och nach eng Textännerung proposéiert, wann d'Regierung wëllt Posten ausserhalb vum Numerus clausus stëmmen, an d'Kommissioun huet déi selbstverständlech och ugeholl, fir eeben och eng gewësse Flexibilität da kënnen ze garantéieren.

Dann huet de Conseil d'État awer och nach ënnerstrach, datt d'Decisiounen, wat d'Organisation vun der Regierung ubelaangt, net vum zoustännegen Minister kënnen geholl ginn, mee – wat och normal ass – datt dat do misst eng Decisioun vun der ganzer Regierung sinn. An do hat de Conseil d'État och eng Opposition formelle ugedreet a selbstverständlech hu mer dat dann och ugepasst.

Voilà, dat war et am Fong schonn alles zu deem Projet de loi hei. Ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren, géif Iech och bieden, deem Projet hei Är Zoustëmmung ze ginn, a maachen dat am Numm vun der Demokratescher Partei. Ech soen Iech Merci.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | An ech soen dem Här Rapporteur Gusty Graas villmools Merci a ginn d'Wuert un den éischten ageschriwwene Riedner, déi honorabel Madamm Diane Adehm.

Discussion générale

Mme Diane Adehm (CSV) | Merci, Här President. Virop wëllt ech och dem Rapporteur Gusty Graas villmools Merci soe fir säi schrëftlechen a mündlechen Rapport. Ech soen direkt, dass d'CSV deen heite Gesetzesprojet matdréit, well fir eis ass et wichtig, dass eng Regierung dës Méiglechkeet huet.

Ech wëll awer trotzdeem nach e puer Wuert zum Avis vun der Chambre des fonctionnaires soen. Et ass richtig, dass d'Chambre des fonctionnaires mat deem heite Projet de loi d'accord ass, mee si huet awer och verschidden Punkte bemängelt. Si seet zum Beispill, dass hei mat dëser Dispositioun Leit an d'Fonction publique genannt ginn, déi net onbedéngt d'Konditiounen mussen erfëllen, fir kënnen op déi dote Poste genannt ze ginn. An dann nennt se eeben d'Sproochen, d'Diplomer, déi Leit mussen keen Examen, also kee Concours maachen, kee Stage, keen Examen de fin de stage an esou weider. An als CSV versti mir déi heite Bedenke vun der Chambre des fonctionnaires.

Och wann ee selwer Staatsbeamten ass, da kuckt een dat vläicht och e bëssen aus enger anerer Perspektiv.

Mir soen als CSV, dass een an Zukunft eng Kéier soll iwwer genee dës Krittike vun der Chambre des fonctionnaires kucken an dass een oudenke soll, fir zumindest eng Formation de base fir déi dote Leit ze maachen, an dass ee vläicht awer iergendwou kéint eng Sproocheklausel aféieren, well et ass net onwichtig, dass déi Leit, déi do agestellt ginn, awer verschidden Sproochen, zumindest bis zu engem gewëssen Niveau, beherrschen.

Voilà, dat gesot, ginn ech heimadder nach eng Kéier den Accord vun der CSV a soen Iech Merci fir d'Nolauschteren.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Adehm. Ech ginn d'Wuert weider un den Här Dan Biancalana.

M. Dan Biancalana (LSAP) | Merci, Här President. Ech wëllt dem Rapporteur Merci soe fir säi ganz gudden mündlechen a schrëftlechen Rapport a ginn heimadder och den Accord vun der LSAP-Fraktioun.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Biancalana. Da geet d'Wuert un d'Madamm Josée Lorsché.

Mme Josée Lorsché (déi gréng) | Merci och vun eiser Säit. A mir ginn natierlech och den Accord, mat engem Merci un de Rapporteur fir deen interessante Rapport.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Lorsché. An da wier et um honorabelen Här Fernand Kartheiser.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo, Här President, villmools merci. An och vun eiser Säit aus e grouse Merci un den Här Graas, deen eis dat hei presentéiert huet. Mir mussen soen, bei eis ass déi Saach hei awer e bësse méi kontrovers ugesinn, well mir hunn hei e System, wou mer elo 150 politesch Nominatiounen sollen erlaben a wou awer – och d'Madamm Adehm huet sech scho bezunn op d'Krittike vun der Chambre des fonctionnaires – einfach an deene politeschen Nominatiounen déi Qualitéitskrittären, Sproochekrittäre feeelen. Dat schaaft natierlech an den Ae vun de Staatsbeamten Gerechtegkeetsfroen an et schaaft Froen zum Beispill iwwer eppes, wat eis ganz wichtig ass, nämlech datt déi Fonction publique soll Lëtzebuergesch schwätzen. Eiser Meenung no soll déi Lëtzebuergesch Fonction publique Lëtzebuergesch schwätzen.

Wat awer eisen Haaptpunkt ass – an dat wëll ech hei ganz kloer soen –, dat ass, datt mir e ganz anere System wëllen. Mir verstinn, datt eng Regierung soll d'Méiglechkeet hunn, Leit vun hirem Vertrauen ze nomméieren op héich Funktiounen, fir Ministeren ze beroden oder wéi och ëmmer. Bon, dat versti mer, obscho mer och der Meenung sinn, datt normalerweis déi normal Fonction publique déi Funktioun och kéint erfëllen. Mee gutt, et ass e politesch Element derbäi a Ministeren sollen déi Méiglechkeet hunn, Leit vun hirem Vertrauen an hirem Ëmfeld ze nomméieren.

Mee da muss een awer och esou konsequent si fir ze soen: Et kann ee jo awer net vun deem nächste Minister oder vun deenen anere Beamten erwaarden, datt déi dat selwecht Vertrauen an déi Leit hunn, déi eng politesch Nominatioun vun enger bestëmmter Regierung kruten. An dofir soe mir, mir sinn eis konsequent: Dir kënnt déi Leit nenne fir déi Zäit, wou Dir an der Regierung sidd, a wann Dir net méi an der Regierung sidd, da mussen déi Leit, déi politesch nomméiert goufen, ouni deen normale Prozess ze maachen, fir Beamten ze ginn – eng Selektioun, hiren Examen an esou weider, hir Konditiounen, déi se erfëllt hunn –, da mussen déi mat der Regierung deen Abléck goen.

Datt do eng Nominatioun op éiweg geschitt opgrond vu politesche Krittäre laanscht déi normal Krittären, dat wëlle mir net!

Also, wie politesch nomméiert gëtt an deen ... Ok, d'Regierung soll dat Recht hunn, obscho mer net begeschtert sinn dovunner, mee si kann et maachen. Mee mir mussen eis konsequent sinn: Déi Leit, déi politesch mat enger Regierung kommen, mussen och politesch mat där Regierung nees goen! An da kann déi nächst Regierung aner Leit vun hirem Vertrauen nennen ënnert deene selwechte Konditiounen.

Doniewent gëtt et awer d'Fonction publique, déi soll politesch neutral sinn. An dat ënnersträiche mer ëmmer erëm: An der Ausübung vun hirem Déngscht ass déi politesch Neutralitéit vun der Fonction publique absolutt ze garantéieren. A wéi gesot, ob déi normal Fonction publique oder déi politesch nomméiert Leit, an eisen Ae muss jiddereen, dee fir de Lëtzeburger Staat schafft, och kënne Lëtzebuergesch schwätzen.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kartheiser. An da wier et un der honorabeler Madamm Myriam Cecchetti.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Merci, Här Président. Dem Rapporteur emol als Alleréischte e grouesse Merci fir säin exzellente schrëftlechen a mëndleche Rapport. Also, et ass scho ganz viles gesot ginn. Mir stëmmen och dee Projet de loi do mat als déi Lénk.

Ech mengen, déi Remarken, déi hei gesot goufen iwwert den Avis vun der Fonction publique deele mer och zum Deel, mee et ass awer immens wichteg, datt déi Karriäre vun de Conseillers de Gouvernement an dat Gesetz do ageschriwwen ginn, an et ass och immens wichteg, dat ass och gesot ginn, datt d'Ministère eebe wierklech Leit vun hirem Vertraue kënne matbréngen an datt dat alles riicht ofleeft.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Cecchetti. An de leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Marc Goergen.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här Président. Merci dem Gusty Graas fir de gudden schrëftlechen a mëndleche Rapport. Jo, och mir Piraten sinn e bëssen hin- an hiergerass, wann ee politesch Beroder mat an de Ministère bréngt. Mir kennen den aktuelle System. An dat heiten ass elo, fir deen ze encadréieren, eng gutt Moossnam, dofir wäerte mer et och matstëmmen.

Mir sinn awer och der Meinung, dass, wann eng Regierung wiesselt, et méi Méiglechkeete sollt ginn, fir da seng vertraute Leit op déi Posten ze nennen. Mir verstinn awer och ganz kloer, dass déi Leit, déi virdu genannt gi sinn, mussen eng Garantie hu fir d'Zukunft, well soss kréie mer keng gutt Leit, déi wëlle Conseiller ginn. Wa se de Risiko lafen, dass, wann herno hire Minister géif ogewielt ginn, si keng Aarbechtsplaz méi hunn a keng Zukunft méi hunn, dat ass och e Wee, dee mer net kënnen aschloen.

Dofir ass dat heiten esou en Ofweie vu verschiddenen Argumenter. An dofir wäerte mir et haut matstëmmen, well hei e klere Kader gemaach gëtt. Mee et muss een awer eng Kéier d'Diskussioun féieren, wéi ee mat de Beroder vun de Ministeren, déi agestallt ginn, am Groussen ëmgeet an hir Zukunft awer an engems ofsécheren.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Goergen.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Minister fir d'Fonction publique Marc Hansen.

Prise de position du Gouvernement

M. Marc Hansen, Ministre de la Fonction publique | Merci, Här President. Merci fir déi verschiddenen Informatiounen, déi hei gedeelt goufen, och vun dem Rapporteur, dem Gusty Graas, deen dat perfekt resüméiert huet. Vlächst just ee Wuert: Also, hei ass guer näischt Neits amgaang ze geschéien! Hei gëtt elo e bësse gemaach, wéi wann e ganz neie System erfonnt géif ginn. Dee System bleift tel quel bestoen, wéi et e fréier gouf schonn zanter Éiwegkeeten. An et ass eeben elo just, well den Artikel 76 an der Constitution ofgeschafft ginn ass, dass hei huet missen e Gesetz gemaach ginn, fir dat doten erëm ze encadréieren.

at heescht, alles wat elo gesot ginn ass, wéi déi Krittäre sinn, dass déi elo op eemol anescht géife ginn, dat ass guer net de Fall. Dat Eenzezt, wat nach ajustéiert gëtt, dat ass d'Zuel vun de Conseillere. Den Ament sinn der 126 autoriséiert, wéi mer bis elo gefuer sinn. A vun deenen 126 autoriséierte sinn 90,7 ETPen, déi besat sinn. Dat heescht, et ass och elo net, dass déi autoriséiert vun där heiter Regierung alleguer gebraucht gi wäeren – fir dat och emol eng Kéier ze soen.

Et brauch also och keen Angscht ze hunn, dass et elo op eemol vun deenen 90,7 op 150 nach géif goen. Déi Zuel ass elo just dragesat ginn, fir och eng gewësse Planungssécherheet ze hu fir déi nächst Regierungen, fir dass do net all zwou Minutten en neit Gesetz muss gestëmmt ginn. A fir de Rescht huet iwwerhaapt näischt an dem ganzen Dispositif vun de Staatsbeamte geännert.

A vlächst nach ee Schlusswuert, fir Iech dat och eng Kéier ze soen: Mat menge Conseiller-de-Gouvernementen, déi bei mir sinn, schwätzen ech all Dag Lëtzebuergesch. Maacht Iech also net ze vill Suerge ëm Problemer, déi iwwerhaapt keng sinn!

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools dem Här Minister. D'Diskussioun ass ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8067. Ech wollt Iech drop hiweisen, datt am Artikel 5 Paragraf 2 en Zeilewiessel no dem Doppelpunkt feelt. Mir stëmmen elo iwwert den Text mat dësem Zeilewiessel of. Den Text steet am Document parlementaire 8067⁴.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8067 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir maachen dann elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 54 Jo-Stëmmen, 4 Nee-Stëmmen a kenger Abstentioun ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Aehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher (par M. Laurent Mosar), Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo (par M. Jean-Marie Halsdorf), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Serge Wilmes et Claude Wiseler (par M. Léon Gloden) ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel (par M. Gusty Graas), MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Frank Colabianchi) ;

Mme Simone Aselborn-Bintz (par Mme Cécile Hemmen), M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Cloesener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard (par M. Marc Hansen), Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup (par M. Fernand Kartheiser) et Roy Reding.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

5. 8182 – Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés relative au droit de requérir de la part du Gouvernement des informations et des documents

8244 – Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés relative à la vérification des pouvoirs

8245 – Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés relative à la discipline

8246 – Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés relative à la police de la Chambre des Députés

8247 – Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés introduisant une série de modifications techniques

8248 – Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés relative aux travaux parlementaires

8249 – Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés relative au registre de transparence et au code de conduite des députés luxembourgeois en matière d'intérêts financiers et de conflits d'intérêts

Als leschte Punkt um Ordre du jour vun haut de Moie stinn d'Ännerungsvirschléi vum Chambersreglement 8182, 8244, 8247, 8248, eng Rei Adaptatiounen no der Revisioun vun der Constitution, souwéi d'Ännerungsvirschléi 8245 an 8246 iwwert d'Discipline parlementaire, souwéi den 8249 iwwert de Code de conduite. D'Riedezäit ass no zwee Basismodeller festgeluecht a mat zéng Minutte pro Rapporteur. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vum Ännerungsvirschlag vum Chambersreglement 8182, den honorabelen Här Roy Reding. Här Reding, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission du Règlement sur la proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés 8182

M. Roy Reding (ADR), rapporteur | Jo, merci, Här President. Ech si ganz houfreg, haut kënnen déi siwen